

Заболотна Т. В.,
кандидат філологічних наук,
доцент кафедри іноземної філології, перекладу та методики навчання
Університету Григорія Сковороди в Переяславі

Кононенко І. А.,
кандидат педагогічних наук,
доцент кафедри іноземної філології, перекладу та методики навчання
Університету Григорія Сковороди в Переяславі

ЗАСОБИ СТВОРЕННЯ ОБРАЗУ ГОЛОВНОЇ ГЕРОЇНІ У ТВОРІ Д. СТІЛ «A GOOD WOMAN»

Анотація. У статті досліджено лексичні та стилістичні засоби створення образу головної героїні – Аннабель Уортінгтон – у романі Деніел Стіл *A Good Woman*. Метою дослідження є виявлення та переклад ключових мовних інструментів, що сприяють формуванню багатовимірного, психологічно глибокого образу головної героїні. Особлива увага приділяється тому, як лінгвістичні засоби відображають моральну еволюцію, емоційну стійкість і особистісну трансформацію героїні у межах художньої оповіді.

У лексичному аспекті простежується домінування позитивно забарвленої оцінної лексики, зокрема прикметників на кшталт «мужня», «співчутлива», «сильна», що підкреслюють моральну силу та внутрішню стійкість героїні. Часте використання дієслів дії свідчить про активну життєву позицію Аннабель, тоді як абстрактні іменники на зразок «обов'язок», «гідність», «надія» актуалізують її внутрішній ціннісний простір. Такі лексичні одиниці не лише описують зовнішні риси героїні, а й визначають її етичне та ідеологічне позиціонування у тексті.

На стилістичному рівні проаналізовано метафори, епітети, порівняння, риторичні запитання й анафору. Зазначені засоби відіграють ключову роль у глибшому розкритті емоційного та психологічного портрету героїні. Метафоричні образи та порівняння дозволяють встановити паралелі між внутрішнім світом героїні твору та ширшим історико-соціальним контекстом, тоді як повтори та риторичні фігури підсилюють експресію й драматизм викладу. Стилестичні засоби впродовж оповіді також репрезентують поступову зміну особистості героїні під впливом зовнішніх обставин.

Отже, комплексне використання та переклад лексичних і стилістичних засобів у романі *A Good Woman* формує багатогранний образ жінки, яка уособлює силу духу, гідність і моральну чіткість. Дослідження підтверджує важливість лінгвістичного та перекладацького аналізу для глибшого розуміння художнього моделювання персонажів у сучасній прозі.

Ключові слова: образ героїні, лексичні засоби, стилістичні засоби, художній переклад, сучасна англомовна проза.

Своє уявлення про той чи інший народ ми формуємо через знайомство з його культурою. З-поміж усіх видів мистецтва найбільше цьому слугує література, адже в ній закладено глибинні культурні коди, які здатні відкривати читачеві нові обрії в пізнанні іншого світу. У сучасних лінгвостилістичних

дослідженнях значна увага приділяється дослідженню лексико-стилістичних засобів, за допомогою яких, передаються особливі риси, того чи іншого художнього образу. Питання використання лексико-стилістичних засобів – це лише одна маленька сторінка у великій книзі теорії мови чи мовознавства.

Кожен автор, створюючи свій твір, намагається вкласти в нього глибокі думки та ідеї. За для цього, митці komponують особливі риси тих чи інших стилів мовлення в одне ціле та використовують різні види мовних засобів. Роман «*A good woman*» – це історія жінки, що не здалася, а Д. Стіл досить майстерно підбрала лексико-стилістичні засоби, щоб мовою героїв, в тому числі й ліричного, змалювати головну героїню – Аннабель Уортінгтон.

З давніх часів існує твердження, що у мові кожної людини є щось своєрідне, зумовлене поглядами на життя, суспільством у якому вона живе, рівнем культури та виховання, професією, характером, психологією, віком, статтю та обставинами. Кожен автор художнього твору прагне підкреслити індивідуальні особливості мовлення персонажа, відтворюючи мову героїв, слова і форму, в якій вони їх найчастіше вживають, як їх поєднують у речення, з якими інтонаціями вимовляють. Лексико-стилістичні засоби, які автор використовує для опису художнього образу – є досить цікавим та мало дослідженим явищем в сучасному мовознавстві. Саме тому основою даного дослідження стали засоби використані Д. Стіл у романі «*A good woman*».

Художній образ у літературному творі є результатом складного мовно-художнього конструювання, яке включає використання широкого спектра лексичних, синтаксичних, стилістичних і граматичних засобів. Аналіз останніх досліджень та публікацій. У сучасному мовознавстві образ персонажа трактується не лише як результат авторської уяви, а як структурна одиниця тексту, що виявляє себе через мовну репрезентацію (Бабелюк О.А., Ерліхман А.М., Борисова Н.В., Заболотна Т.В., Кульчицька, О.О., Мостова Н.А., Третяк А.І.). Вивчення мовної організації художнього образу дає змогу зрозуміти глибинні сенси тексту, відчитати ідеологічну, психологічну та соціокультурну складові літературного дискурсу.

Метою дослідження є визначення особливостей відтворення лексико-стилістичних засобів змалювання героїні роману Д. Стіл «*A good woman*».

Для досягнення мети необхідно виконати такі завдання:

– дослідити поняття образу художнього твору та лексико-стилістичних засобів;

– виявити лексико-стилістичні засоби, вжиті Д. Стіл для опису образу Аннабель Уортінгтон.

Виклад основного матеріалу. У межах лінгвостилістики важливим є розмежування понять «лексичні засоби» та «стилістичні засоби». Під лексичними засобами розуміють добір слів певної семантичної наповненості, конотації, частотності та тематичної приналежності, що використовуються для опису зовнішності, вчинків, емоційного стану й ціннісної системи персонажа. Саме на рівні лексики закладаються основні характеристики образу, його психологічна та емоційна глибина. Стилістичні ж засоби – це прийоми мовного оформлення тексту, які виконують естетичну, експресивну та композиційну функції. До них належать метафора, епітет, порівняння, градація, повтор, анафора, риторичні запитання, контраст тощо.

Важливим аспектом є також розгляд художнього образу в контексті наративної структури. Як зазначає М. Бал, образ персонажа є «похідною від сукупності висловлювань про нього» і репрезентується через дії, прямі та непрямі характеристики, авторський коментар, мовлення інших персонажів, а також через систему цінностей, яку автор закладає у фабулу твору. У цьому контексті мовна форма набуває функції посередника між текстовою структурою та читацькою рецепцією.

Особливе значення у сучасній інтерпретації художнього образу має також поняття психологізації, тобто передавання внутрішнього світу персонажа через мову, образну систему, емоційно-оцінну лексику, а також стилістичні фігури, що відображають внутрішню боротьбу, сумніви, трансформацію особистості. У випадку з образом жінки, як це демонструє роман «A Good Woman», вивчення мови стає інструментом розкриття не лише особистісних, а й соціогендерних смислів.

Таким чином, аналіз художнього образу в лінгвостилістичному аспекті передбачає дослідження двох взаємозалежних рівнів: лексичного (словниковий склад, семантичні поля, оцінна лексика) та стилістичного (художні прийоми, емоційна експресія, композиційна організація). Такий підхід дозволяє цілісно охопити процес формування образу персонажа й виявити глибинні закономірності художнього мислення автора.

Художній твір – термін, яким позначають твір, який має передусім естетичну або розважальну цінність. Найчастіше цей термін використовується, коли йдеться про твори літератури й кіно. Художній твір – явище художньої літератури, тобто гетерогенного за походженням мистецтва, яке має таку естетичну цінність, яка може бути по-різному трактована та інтерпретована залежно від мети і досвіду читачів або літературних критиків. Літературно-художній твір – основна форма буття у літературі як мистецтва слова. Своєрідна розповідь про якусь вигадану або реальну життєву подію, що ведеться від імені автора та містить у собі передумови естетичного враження. Від інших словесних творів, у тому числі й масмедійних, його відрізняє те, що предметом його розповіді є не реальна, а умовно-життєва подія, яка існує в суб'єктивній уяві автора та читача, коли останній відтворює її в своїй уяві. Навіть якщо в основу розповіді покладені якісь життєві факти [1].

За характером узагальненості художні образи можна розділити на: індивідуальні, характерні, типові, образи-мотиви, топоси і архетипи.

Індивідуальні образи характеризуються самобутністю, неповторністю. Вони зазвичай є плодом уяви письменника. Індивідуальні образи найчастіше зустрічаються у романти-

ків і письменників-фантастів. Такі, наприклад, Квазімодо в «Соборі Паризької Богоматері» В. Гюго.

Якщо взяти до уваги історичну долю образу, то напевно це є підстави відокремлювати древнє образне мислення від сучасного. Разом з тим для кожної нової епохи виникає потреба нового прочитання образів, створених раніше. Знаходячись під численними тлумаченнями, які проєктують образ в площину конкретних фактів, тенденцій та ідей, образ продовжує свою роботу відображення і перетворення дійсності вже за межами тексту – в голові і житті змінюваних поколінь читачів [2].

Поняття образу художнього твору досить широке та досліджуване в багатьох аспектах мовознавчого дискурсу. Існують різні типи художніх образів. Образ – це один зі способів передати певні відчуття чи переживання автора, повпливати на свідомість читача, а для того щоб художній образ був більш цікавий та поширений для його створення використовуються численні лексико-стилістичні засоби.

Оскільки спектр діяльності людини дуже широкий, від повсякденного спілкування до наукових конференцій та написання академічних робіт різного рівня складності, то і мовлення повинне бути доречним у тій чи іншій мовленнєвій ситуації. Згідно з вимогами мовленнєвих ситуацій історично виникло кілька стилів мовлення.

Вбираючи у себе компоненти усіх інших функціональних стилів, художній стиль трансформує, переосмислює їх; він не обмежений також у використанні *одиниць мови*, що належать до різних часових зрізів, до соціальних та територіальних видозмін мови. Цей стиль тривалий час залишався єдиним повнокровним стилем у писемній-літературній практиці. У цьому різновиді мови відбувається модифікація, оновлення експресивних засобів, передається національний *колерит* емоційного відображення дійсності. Художній стиль послуговується позанормативними, некодифікованими мовними засобами: *архаїзмами*, *історизмами*, *діалектизмами*, *неологізмами* (загальномовними та авторськими), некодифікованими розмовними висловами, якщо вони відповідають вимогам естетичної міри, стилістичної доцільності.

Вивчається у таких аспектах: індивідуальний стиль, стиль окремого художнього твору або жанру, функціональний стиль. З кожним пов'язані особливі підходи, спеціальні методи дослідження. У літературі з питань вивчення мови художніх творів вирізняється структурно-рівневий підхід до аналізу художнього стилю [3].

Найчастіше у своїх творах письменники використовують не тільки сучасну лексику, а й застарілі слова – архаїзми, а також просторіччя, фразеологізми та неологізми (авторські та традиційні). Написання твору передбачає ретельний і обґрунтований відбір мовних засобів. Найцікавішими для нас, як читачів та мовознавців є засоби, що описують образи головних героїв.

Головною героїнею роману «A good woman» – є Аннабель Уортінгтон. Жінка, що йде наперекір долі. Її історія досить захоплююча. Жінка починала з пишних прийомів на Манхетені, пережила втрату рідних в катастрофі Титаніка, жахи Першої світової війни, трагічне кохання та, незважаючи на це все Аннабель зуміла вибороти у фатуму своє щастя. Ми знайомимося з героїнею з перших сторінок роману. Автор описує жінку так:

«Annabelle was tiny, elfin, delicate, even smaller than her mother. She was a petite blonde, with long, silky golden hair;

and huge blue eyes. She was beautiful, with small hands and feet, and perfect features. Throughout her childhood her father always said she looked like a porcelain doll. At eighteen, she had a lovely, well-proportioned slim figure, and a gentle grace. Everything about her suggested the aristocracy that was her heritage and that she and all her ancestors and relations had been born into» [4, p. 2].

Уже у цьому описі Аннабель Уортінгтон можна відстежити наявність таких мовних засобів як:

- синонімічні ряди епітетів (*tiny, elfin, delicate, small*);
- архаїзм (*heritage*).

Усі лексичні засоби виконують дві функції: естетичну та експресивну, і такими та іншими мовними засобами насичений увесь роман Д. Стіл «A Good Woman».

Аналіз мовних засобів зображення художніх образів здійснюється на фонетичному, лексичному та синтаксичному рівнях. Учені по-різному трактують питання аналізу мовних (лексичних) засобів художнього твору. Наприклад, Є. Васильєв, О. Галич, В. Назарець, виокремлюють серед лексичного запасу мови:

- групу слів з історичним забарвленням;
- слова іншомовного походження;
- стилістично забарвлені слова [5, с. 183]; а В. Пахаренко мовні (лексичні) засоби поділяє на три групи:
- залежно від часового критерію (архаїзми, неологізми);
- за територіальним критерієм (загальноновживані, діалектизми);
- за соціальним статусом (загальноновживані, жаргонізми) [6, с. 13].

Серед мовних засобів використаних Д. Стіл знаходимо приклади полісемії. Загалом полісемія, вважається, найпоширенішим мовним явищем світу та означає – багатозначність, тобто наявність у мовній одиниці (слові, словосполученні, граматичній конструкції) кількох значень. Наведемо кілька прикладів:

«*She was wearing black for her mother, and looked tragic as he drove away*» [4, p. 50] – лексема *black* – дослівно означає чорний (маємо на увазі колір), у даному прикладі письменниця стареться цим словом підкреслити не колір вбрання чи ще чогось, а траур, який Аннабель «носила» після смерті матері.

«*By then, she had seen several operations performed, and had read conscientiously everything she could lay her hands on about the contagious diseases that plagued the people she ministered to*» [4, p. 42].

«*She needed someone's hand*» [4, p. 18] – основне значення слова *hand* – рука, а у поданих прикладах: у першому випадку – зусилля, які витралача героїня твору для допомоги важкохворим, а у другому – допомога, якої вона потребувала у стресовій ситуації.

Також у романі нами виявлено кілька стійких словосполучень, фразеологізмів. Фразеологізм – стійке сполучення двох або більше слів, яке в процесі мовлення відтворюється як готова словесна формула і звичайно є семантично цілісним. Фразеологізм складається не менше як із двох слів – компонентів, причому як складники в ньому виступають не лише самостійні, а й службові частини мови [7, с. 145]. Наприклад:

«*True to her word, Annabelle came to have lunch with her mother the following day*» [4, p. 34] – дане словосполучення дослівно означає – вірна своєму слову, а автор використовує його для опису вміння Аннабель дотримуватися своєї обіцянки, чим підкреслює таку рису характеру головної героїні, як відповідальність.

«*The decent woman she had always been was as good as dead*» [4, p. 52] – дослівно – така ж хороша, як мертва, а тут письменниця має на увазі, що та порядна жінка, якою була Аннабель до розлучення, померла. Таким чином, автор показує болісні переживання головної героїні, після ганебного розлучення.

«*Both were bone tired*» [4, p. 73] – дана ідіома була використана, щоб показати фізичну перевтому Аннабель та її помічниці. Письменниця змальовує те, що обидві жінки були повністю виснажені нелегкою працею у госпіталі.

«*She was wearing black for her mother, and looked tragic as he drove away*» [4, p. 50] – носити чорний одяг, з давніх давен означає сумувати за кимось, бути у траурі. Д. Стіл вживає таке словосполучення задля підкреслення трагізму ситуації у якій опинилась її головна героїня після передчасної загибелі найріднішої людини.

Зустрічаємо в романі і зразки синонімії. Синоніми – слова чи словосполучення, що відрізняються способом написання, але мають однакове або подібне значення, можуть бути виражені усіма самостійними частинами мови. Наприклад:

«*Annabelle was tiny, elfin, delicate, even smaller than her mother*» [4, p. 2] – усіма використаними в даному прикладі прикметниками, письменниця намагалася якнайточніше змалювати свою головну героїню та підкреслити усю тендітність Аннабель.

«*Annabelle was considered, among the medical staff there, as a kind of untrained, unofficial nurse, who often proved to be as competent as they, or more so*» [4, p. 42] – епітети життєписменниці у цьому прикладі, хоча й мають різний переклад, але мають синонімічне значення та описують те, що головна героїня не мала жодної спеціальної освіти та була недосвідченою у медичній сфері.

«*There was no one at her side, no one to lead her there, protect her, or hand her over to the man she was to marry*» [4, p. 30] – усі частини складного речення, використані автором, мають на меті показати те, що в день весілля нікого не було поряд, так як батько та рідний брат Аннабель загинули в катастрофі «Титаніка».

Так, як у творі є інформація про катастрофу «Титаніка» та Першу світову війну, то для змалювання героїні у цих ситуаціях були використані історизми. Історизмами, ми називаємо сталі слова чи словосполучення, що описують певний період чи добу, що вже минула. Наприклад:

«*And there, in plain sight of all observers, she slowly lowered the remaining lifeboats of the Titanic, which was all that was left of her, to return them to the White Star Line, before the Carpathia docked herself*» [4, p. 5] – ці слова, як лексико-стилістичний засіб, частково відтворюють колорит та деталі життя доби Аннабель та ті події, що довелося пережити головній героїні та її близьким після страшно морської аварії.

«*Within days, Russia, England, and France allied and declared war on Germany and the Austro-Hungarian Empire*» [4, p. 41] – письменниця описує події війни та згадує Австро-угорську імперію, якої на даний час не існує, для того, щоб краще описати історичну епоху, коли жила її головна героїня.

«*Talking about the Lusitania somehow led to the Titanic, and Annabelle grew quiet and looked pained*» [4, p. 69] – знову ж таки автором згадуються великі океанські лайнери кінця XIX – початку XX століття, щоб краще змалювати біль втрати, яку пережила Аннабель, коли разом з «Титаніком» затонула частина її сім'ї.

Усі лексико-стилістичні засоби англійської мови можна поділити на такі групи:

- лексичні;
- лексико-синтаксичні;
- синтаксичні;
- фонетичні;
- графічні.

Кожен з засобів має власну функцію у творі та може по-різному виражатися в реченні. Усі стилістичні засоби ми в свою чергу розділяємо на: зображальні та виражальні. До зображальних ми перш за все відносимо тропи такі як, епітети, метонімію, метафори, гіперболи, персоніфікації, синекдоху, порівняння, антономазію, перифраз, багатосполучниковість, безсполучниковість. До виражальних – інверсію, риторичні запитання, паралельні конструкції.

При описі Аннабель, Д. Стіл використала неймовірну кількість епітетів. Епітет (англ. epithet, грец. epitheton – прикладка) – це художнє означення людини, тварини чи предмета, яке виділяє в зображуваному характерні риси та ознаки і викликає певне ставлення до нього. Епітети виражаються прикметниками, прислівниками, дієприкметниками, дієприслівниками, іменниками та навіть числівниками [8]. Наведемо деякі з них:

- епітети, виражені прикметниками:

«*Annabelle with a handsome black hat, and her mother in a widow's veil*» [4, p. 7] – використаними вище прикметниками, автор намагається описати те, що навіть у траурі Аннабель була неймовірною у красивому чорному капелюсі.

«*Annabelle had always been fascinated by the work, and had a natural talent for it, and her mother had a gentle manner and a kind heart*» [4, p. 7] – використаним у даному випадку епітетом автор змальовує те, що її головна героїня була природженим лікарем.

«*Once, when she saw a sad look in her daughter's eyes, she wondered if something was wrong, but Annabelle shared none of that with her, and seemed more devoted than ever to her husband*» [4, p. 41] – цими епітетами Д. Стіл, хотіла підкреслити переживання героїні з приводу її болісного та ганебного розлучення. Аннабель переживала на стільки сильно, що навіть мама помітила її сумний погляд.

«*Annabelle was considered, among the medical staff there, as a kind of untrained, unofficial nurse, who often proved to be as competent as they, or more so. She had great insight, and an even greater talent for diagnosing her patients, sometimes in time to make a difference and save their lives*» [4, p. 42] – ця цитата письменниці гарно змальовує навички Аннабель у медицині та ще раз нагадує про те, що у неї є хист до цієї справи і вона з своїми обов'язками справляється не гірше, а навіть краще дипломованих лікарів. Медсестра без освіти, але з справжнім талантом до діагностики та рятування життя своїх пацієнтів.

«*She looked heartbroken when she left town*» [4, p. 46] – даним епітетом письменниці змушує нас співпереживати герою, чиє «розбите серце» можна було прочитати між рядків навіть неозброєним оком, адже засмучена розлученням жінка, покидаючи місто дійсно почувала себе розбитою та зрадженою;

- епітети, виражені іменниками:

«*Josiah never left her side, and even slept with her in her narrow bed in her childhood room in her parents' house*» [4, p. 45] – даними прикметниками автор змальовує те середовище (будинок), де виросла жінка. Дитячу кімнату у батьків-

ському будинку, де Аннабель з своїм чоловіком залишилась на ніч, після смерті її матері.

«*Annabelle with a handsome black hat, and her mother in a widow's veil*» [4, p. 7] – подані вище епітети ще раз допомагають змалювати те, що після катастрофи «Титаніка», Аннабель залишилась напівсиротою, а її мама – вдовою.

«*She had touched nothing in her mother's bedroom*» [4, p. 45] – поданою цитатою, автор змальовує те, що головна героїня дуже тяжко пережила втрату матері, вона була така засмучена та схвильована, що не могла навіть доторкнутися до особистих речей загиблої;

- епітети, виражені числівником:

«*It was the first time Annabelle had actually been sorry she couldn't go out*» [4, p. 10] – вжитий стилістичний засіб змальовує те, що Аннабель вперше було не зручно через те, що вона не може вийти на прогулянку.

«*Two lone tears streamed down his cheeks as he spoke, and she threw her arms around him and buried her face in his neck, sobbing hysterically*» [4, p. 48] – епітети з поданої вище цитати описують важкий душевний стан героїні – від двох самотніх сльозинок до істеричного ридання.

«*I've given you a thousand excuses*» [4, p. 47] – дана репліка Аннабель, ніби підкреслює всю її наполегливість у приведенні аргументів, чому вони з Джозефом повинні залишитися разом.

З наведених вище прикладів вживання епітетів можемо помітити, що вони досить часто вживаються і в інших англійських художніх творах, а саме у цьому романі, вони підкреслюють певні зовнішні особливості головної героїні та її особисті душевні переживання. Згідно з нашим аналізом епітети є найчастіше уживаним – стилістичним засобом.

Також у романі присутня велика кількість порівнянь. Порівняння (англ. comparison, лат. comparatio) – це троп, у якому один предмет, подія зіставляються з іншими, у яких ці особливості виявлені різко та яскраво [8]. Порівняння виконують зображальну і емоційно-оціночну роль. Для прикладу:

«*But she was braver than that, and she refused to give in to the dizziness and nausea that engulfed her*» [4, p. 48] – у такий спосіб Д. Стіл намагається підкреслити силу волі свого героя, показуючи, що своєю сміливістю вона готова побороти запаморочення та нудоту, що охопили її у той момент.

«*He was more her father's generation than her own, and was even fourteen years older than her brother, so although they had seen each other at parties, they had nothing in common*» [4, p. 8] – у даному випадку, використані автором порівняння описують кавалера Аннабель, що був значно старший від неї та швидше б пасував до покоління її батьків.

«*Throughout her childhood her father always said she looked like a porcelain doll*» [4, p. 2] – цією цитатою, письменниці в черговий раз підкреслює те, що Аннабель мала дуже красиву, витончену зовнішність та своїм виглядом нагадує порцелянову ляльку.

«*Appropriately, she was far more distressed about their losses than about her future, or the absence of a social life*» [4, p. 7] – поданими стилістичними фігурами Д. Стіл змальовує душевний стан героїні, яка була в депресії і більше переживала через втрати близьких людей, ніж за своє майбутнє на відсутність будь-якого соціального життя.

«*She asked, looking suddenly worried, and all he did was shake his head slowly, and her heart sank like a stone at his words*»

[4, р. 46] – цим порівняння письменниця намагається передати те, що відчувала Аннабель у той момент, коли чоловік сказав, що ним потрібно розлучитися і її серце потонуло в цих словах, наче камінь.

«*And as long as Mama is willing to work at the hospital, it gives me something to do when I go with her*» [4, р. 7] – у останньому прикладі Д. Стіл змальовує жагу героїні до знань у медичній сфері, тому що так довго, як її мати зможе працювати у госпіталі, вона матиме нагоду навчитися робити щось нове.

Усі порівняння вжиті автором чудово змальовують героїню, як сильну особистість, що розвивається та намагається не піддаватися обставинам. Це один з найчастіше уживаних стилістичних засобів вжитих у романі Д. Стіл.

Часто у творі зустрічаємо також гіперболи. Гіпербола (грец. *hyperbole* – перебільшення) – це образний вислів, який становить художнє перебільшення певних якостей чи можливостей людини або речей, з метою переміщення акценту, щоб виразити їх найбільш позитивні, чи найбільш негативні характеристики [4]. У творі гіпербола допомагає передати сильні переживання Аннабель, наприклад:

«*At least he hadn't spoiled that, although she felt as though she had aged a dozen years in the past hour*» [4, р. 49]

«*But she had already grown up immeasurably in the brief month since her brother and father had died*» [4, р. 7] – у обох прикладах автор змальовує те, як стрімко подорослішала головна героїня, коли дізналась про загибель рідних у корабельній катастрофі. Здавалося, що вона вмить стала дорослішою на десятки років.

«*She was wearing black for her mother, and looked tragic as he drove away*» [4, р. 50] – у даному випадку гіпербола підкреслює те, як сильно по Аннабель вдарило розлучення з чоловіком. Жінка була засмучена та виглядає трагічно, коли чоловік виїжджає з будинку назавжди.

«*Two lone tears streamed down his cheeks as he spoke, and she threw her arms around him and buried her face in his neck, sobbing hysterically*» [4, р. 48] – у цьому прикладі можемо відслідкувати, як влучно стилістичними засобами можна змалювати емоції героїв у складних життєвих моментах. Гіперболізуючи емоції Аннабель, Д. Стіл змушує нас співчувати засмученій жінці.

«*She liked him enormously*» [4, р. 49] – ця гіперболізація допомагає зрозуміти наскільки сильними були почуття Аннабель до її чоловіка, у цьому прикладі письменниця каже нам, що жінка любила його надзвичайно – вона його не просто любила, вона ним жила.

«*Her eyes were so wide as she stared at him that for a moment he thought she would faint*» [4, р. 48] – цим прикладом Д. Стіл змальовує надмірну емоційність своєї героїні, коли та почула, що чоловік має намір з нею розлучитися її очі стали нереально широкими і вона дуже пристально на нього дивилася, її очі так сильно розширилися, що здавалося вона ось-ось знепритомніє.

Гіперболізуючи певні дії чи емоції героїв, автор змальовує все нові та несхожі на інші риси Аннабель. У творі більшість гіпербол поєднані з порівняннями, адже порівнюючи різні предмети та збільшуючи в уяві читачів один з них, автор намагається дати читачам можливість не просто прочитати, а й відчувати увесь спектр емоційності героїв роману.

Протилежним гіперболі мовним засобом є мейозис. Мейозис (грец. *meiosis* – зменшення). Наведемо кілька прикладів мейозису:

«*Her voice was barely more than a squeak*» [4, р. 48] – завдяки цьому прийому, автор змальовує, як складно було розмовляти Аннабель, коли її чоловік почав розмову про розлучення. Вона говорила так тихо, що це було більше хожє на писк.

«*Annabelle stayed in her room, and took meals on a tray, which she hardly touched*» [4, р. 50] – описуючи депресивний стан головної героїні після важкого розриву відносин з чоловіком, письменниця використовує мейозис, змальовуючи те, що жінка ледве торкається до їжі, тобто нічого не може їсти чи ймовірно ніше всього зовсім не їсть.

«*He was more her father's generation than her own, and was even fourteen years older than her brother, so although they had seen each other at parties, they had nothing in common*» [4, р. 7] – у даному випадку, описуючи ставлення Аннабель до одного з її кавалерів, каже, що вони не мають взагалі нічого спільного.

«*She was hardly eating these days, as it was too lonely sitting in the dining room alone*» [4, р. 50] – даним прикладом письменниця описує те, що переживала її героїня після усіх втрат, які понесла у досить юнному віці. Жінці було на стільки важко повернутися до реального життя, що вона ледве могла їсти.

«*She had no leanings in his direction, nor toward anyone else*» [4, р. 14] – описуючи розчарованість Аннабель у чоловіках загалом, автор використовує мейозис, щоб сказати про те, що жінка не має ніякого інтересу до будь-кого з чоловіків.

Роман «*A good woman*» налічує не так багато гіпербол та мейозису, як епітетів, наприклад, та це не зменшує їх вартісності у змалюванні образу головної героїні. Кожен випадок використання цих стилістичних засобів у свій спосіб змальовує душевні муки головної героїні після тяжких та несправедливих ударів долі.

Нами виявлені також приклади метонімії у творі. Метонімія (грец. *metonymia* – перейменування) – образний вислів, у якому назва одного предмета чи явища замінюється іншою на основі реального зв'язку між ними [8]. Наприклад:

«*He was more her father's generation than her own, and was even fourteen years older than her brother, so although they had seen each other at parties, they had nothing in common*» [4, р. 7] – у даному прикладі використовуючи метонімію, автор називає усіх старших від нашої героїні чоловіків – покоління її батька. Таким чином, Д. Стіл змальовує ставлення Аннабель до запропонованих їй кавалерів.

«*The full weight of her solitude and the loneliness of her future hit Consuelo like a bomb when she got home*» [4, р. 34] – підкреслюючи всі переживання, розпач, депресію та відчай після втрати найближчої людини Д. Стіл узагальнює їх під вагою усієї самотності Аннабель теперішньої та самотності майбутнього. Вона була так сильно вражена останніми подіями, що практично не мала бажання жити.

Висновки. Отже, поняття образу художнього твору – має широкий спектр визначень. Обрати лише одне трактування досить складно, тому його досліджували і досліджують різноманітні вчені, серед яких – мовознавці, літератори, філософи, міфологи, антропологі, лінгвісти, історики та навіть психологи. Найхарактернішими ознаками художнього стилю є: – образність; – поетичний живопис; естетика мовлення; – експресія; – зображуваність (тропи, епітети порівняння, метафори, алегорії, гіперболи, перифрази; віршова форма, поетичні фігури); – відсутня регламентація використання мовних засобів. Лексико-стилістичні засоби художнього стилю мовлення

мають особливе призначення – створити художній образ шляхом поєднання елементів усіх функціональних стилів мови. Лексико-стилістичні засоби використані при написанні художніх творів такі ж багаті та різноманітні, як і створені за допомогою них образи художніх творів. Синтаксичний та лексико-стилістичний склад художнього стилю мовлення є безумовно найбагатшим.

Проаналізувавши, вжиті для змалювання образу Аннабель Уортінгтон, у тексті роману лексико-стилістичні засоби, можемо зробити висновок, що найчастіше зустрічаються такі тропи як:

- епітети (*handsome, black, natural, sad, medical, heartbroken, untrained, unofficial*);
- метафори (*heart sank; weight of her solitude and the loneliness of her future hit; house was deadly quiet; the dizziness and nausea that engulfed*);
- порівняння (*older than; braver than; like a porcelain doll; like a stone*).

Окрім великої кількості епітетів та метафор в романі часто зустрічаємо також приклади:

- оксиморону (*was as good as dead*);
- градації (*Two lone tears streamed down his cheeks as he spoke, and she threw her arms around him and buried her face in his neck, sobbing hysterically*);
- риторичних запитань (*«Slug you or say yes?»*);
- метонімії (*He was more her father's generation than her own, and was even fourteen years older than her brother, so although they had seen each other at parties, they had nothing in common*);
- фразеологізмів (*true to her word; bone tired*);
- гіпербол (*sobbing hysterically; eyes were so wide; grown up immeasurably in the brief month*);
- мейозіс (*barely more than a squeak; had nothing in common*).

Усі лексико-стилістичні засоби вжиті Д. Стіл для опису головної героїні використовуються для того, щоб вразити читача, змусити його переживати ті емоції, які переживає герой та переживати за долю самого героя, з нетерпінням очікувати продовження історії та розглядати героя у всіх можливих життєвих ситуаціях. Отже, тут в черговий раз підтверджується функція впливу художніх текстів на уяву та мислення читачів. Робота з сучасними текстами англійською мовою може покращити розуміння культури англійськомовних країн, розширити кількість вивчених лексичних одиниць та покращити комунікативні навички доцільні для використання у різних мовленнєвих, життєвих ситуаціях. Робота з романом дозволяє працювати з справжньою «живою» англійською мовою, а не класичним, можливо трохи нудним для сучасних школярів стилем мови.

Література:

1. Художній твір як основна форма буття літератури. URL: <https://studfile.net/preview/7133082/page:9/> (дата звернення: 15.04.2025).
2. Художній образ. URL: https://stud.com.ua/55055/literatura/hudozhniy_obraz (дата звернення: 11.04.2025).
3. Художній стиль, художня мова, мова художньої літератури. URL: <http://litopys.org.ua/ukrmova/um141.htm> (дата звернення: 11.04.2025).
4. Тропи. URL: <https://pidruchniki.com/11510513/literatura/tropi> (дата звернення: 15.04.2025).

5. Галич О., Назарець В., Васильєв Є. Теорія літератури : підручник для студентів філологічних спеціальностей вищих закладів освіти / За наук. ред. О. Галича. Київ : Либідь, 2001. 488 с.
6. Пахаренко В. Художнє слово: Короткий нарис практичної стилістики: Порадник для вчителя української літератури. Українська мова та література. 2001. № 40. С. 9–16.
7. Ющук П. Українська мова : підручник. Київ : Либідь, 2004. 640 с.
8. Steel Danielle A Good Woman. URL: https://royallib.com/book/Steel_Danielle/A_Good_Woman.html (дата звернення: 15.04.2025).
9. Ерліхман, А. М. Лексико-стилістичні засоби формування образу головного персонажа у романі Джонатана Сафрана Фоєра *Extremely Loud and Incredibly Close*. *Закарпатські філологічні студії*. 2022. Т. 1, Вип. 25. С. 92–98.
10. Борисова Н.В., Заболотна Т.В. Вираження категорії оцінки у творі С. Кінга «11.22.63». *Львівський філологічний часопис*. № 9. 2021. С. 27–35. DOI <https://doi.org/10.32447/2663-340X-2021-9.4>
11. Борисова Н.В. Лексичні засоби вираження часу в романах Одрі Ніффенгер. *Studia methodologica*. 2025. 59. С. 62–78. DOI <https://doi.org/10.32782/2307-1222.2025-59-6>

Zabolotna T., Kononenko I. Linguistic means of constructing the image of the main heroine in Danielle Steel's *A Good Woman*

Summary. This article examines the linguistic and translation strategies used to construct the image of the main character, Annabelle Worthington, in Danielle Steel's novel *A Good Woman*. The study aims to identify the key lexical and stylistic devices that contribute to the development of a nuanced and psychologically rich character. Special attention is paid to how language reflects Annabelle's moral evolution, emotional resilience, and personal transformation throughout the narrative.

The lexical analysis reveals a dominance of evaluative vocabulary with positive connotations, including adjectives such as «brave,» «compassionate,» and «strong,» which emphasize the heroine's moral and emotional fortitude. The frequent use of action-oriented verbs reflects her proactive approach to life, while abstract nouns like «duty,» «integrity,» and «hope» serve to underline her internal value system. These lexical items not only describe the character externally but also suggest her ethical and ideological positioning within the text.

Stylistically, the novel relies on expressive devices such as metaphor, epithet, comparison, rhetorical questions, and anaphora. These tools function to deepen the emotional and psychological portrayal of the protagonist. Metaphors and comparisons often draw parallels between Annabelle's inner experiences and broader historical or existential themes, while repetition and rhetorical devices enhance the intensity and dramatic tone of the narrative. The stylistic shifts observed throughout the text also reflect the dynamic nature of the protagonist's journey and her gradual transformation in response to social, personal, and historical pressures.

In conclusion, the integrated use of lexical and stylistic means in *A Good Woman* plays a crucial role in shaping a multidimensional female character who embodies strength, dignity, and moral clarity. This case study demonstrates the significance of linguistic and translating analysis in understanding character construction in contemporary fiction.

Key words: heroine's image, lexical devices, stylistic devices, literary translation, contemporary English-language fiction.